

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Ван Чень, 1996 року народження, громадянка КНР, освіта вища: закінчила у 2021 році магістратуру Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського зі спеціальності 025 Музичне мистецтво, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 014 Середня освіта.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від «10» лютого 2025 року № 21-нд у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Сергія Шипа, д. мистецтвознавства, професора, професора кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Рецензентів – Алли Грінченко, к. пед. н., доцента, доцента кафедри музично-інструментальної підготовки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ірини Левицької, к. пед. н., доцента, доцента кафедри музично-інструментальної підготовки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Офіційних опонентів – Наталії Мозгальнової, д. пед. н., професора, завідувача кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського,

Тетяни Олійник, к. пед. н., доцента, доцента кафедри інструментального виконавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

на засіданні «02» квітня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» Ван Чень на підставі публічного захисту дисертації з теми «Формування фактурно-стильових виконавських умінь майбутніх викладачів та учителів музичного мистецтва в процесі навчання гри на фортепіано» за спеціальністю 014 Середня освіта. Музичне мистецтво.

Дисертацію виконано в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Міністерство освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник Олена Реброва, д. пед. н., професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», професор кафедри музичного мистецтва і хореографії.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить нові науково-обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, а саме: уперше розкрито феномен фактурно-стильових умінь фортепіанного виконавства через функціональні кластери (емоційно-аудіальний; когнітивно-інтерпретаційний; хронотопно-перцептивний та художньо-перформативний); розкрито сутність фактурно-стильових виконавських умінь що є художньо-виконавський ресурс втілення образу фортепіанного твору в процесі його інтерпретації, заснований на вільному володінні фактурним різноманіттям світової фортепіанної спадщини, її стильовій еволюції, композиторському художньому методу та семантико-функціональному контексту засобів музичної виразності, а також сутність цього поняття відповідно до діяльності майбутніх викладачів та вчителів музичного мистецтва як комплексу атрибутів художньої техніки, що характеризується якісним розумінням і володінням фортепіанної фактури в її стильовій проекції та в контексті розв'язання педагогічних завдань щодо сприйняття художнього образу фортепіанних творів та навчання гри на фортепіано здобувачів загальної та початкової мистецької освіти; розроблено компонентну структуру досліджуваного феномену в єдності техніко-фізіологічного компоненту (що охоплює індивідуальні властивості студента-піаніста), компоненту мобільності та вправності володіння різними фактурами в різних стилях та компоненту застосування художньо-образного та стильового контексту фортепіанної фактури твору в процесі роботи над ним і в концертному виконавстві; обґрунтовано методологічну основу дослідження в комплексі інформаційно-музикологічного, когнітивно-рефлексійного, виконавсько-компетентнісного та інтерпретаційно-творчого наукових підходів; розроблено критерії і показники оцінювання фактурно-стильових виконавських умінь (рефлексійно-самокорегувальний, мотиваційно-виконавський, інтерпретаційно-творчий); розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови формування фактурно-стильових виконавських умінь майбутніх викладачів і вчителів музичного

мистецтва (стимулювання адекватного самооцінювання художньо-технічного виконавського ресурсу та шляхів його покращення; цілеспрямоване накопичення практичного застосування фактурно-стильових еталонів світової фортепіанної спадщини; творчо-домінувальне ставлення до фактурно-стильових умінь у виконавській інтерпретації фортепіанних творів), які запроваджувалися на установочно-рефлексійному, виконавсько-мобілізаційному, накопичувальному та образно-інтерпретаційному етапах. Уточнено: особливості фортепіанної підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва та майбутніх учителів музичного мистецтва, що працюють в ЗЗСО; типові різновиди фортепіанної фактури; сутність стильової інтерпретації твору; знайшло подальшого розвитку: феномен художньої техніки піаніста та методичні засади її вдосконалення; герменевтичні та семіотичні аспекти музичної фактури та їх застосування в освітньому процесі майбутнього викладача і вчителя; педагогічні принципи методичного спрямування щодо фортепіанної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва та викладачів; художньо-образний контексті виконавської інтерпретації фортепіанних творів. Практична значущість результатів дослідження визначається розробленою методикою діагностики рівня сформованості фактурно-стильових виконавських умінь майбутніх викладачів та вчителів музичного мистецтва, з урахуванням специфіки їхньої фахової підготовки (спільні і розбіжні властивості), дієвістю застосування розроблених показників, що оцінювали відповідні елементи компонентної структури фактурно-стильових виконавських умінь: ступінь розуміння та здатності до самооцінювання щодо володіння художньою технікою піаніста; міра здатності до самоконтролю та самокорегування розвитку виконавської техніки піаніста; інтенсивність і прагнення щодо оволодіння різноманітними фактурно-стильовими уміньми піаніста; міра здатності до методичного самонавчання і викладання щодо володіння фактурно-стильовим розмаїттям фортепіанного репертуару; якість орієнтації щодо співвідношення фактури і стилю в роботі над образом твору та в методичному забезпеченні цього процесу; ступінь якісного застосування фактурно-стильового контенту твору в процесі його виконавської інтерпретації. Пропонована поетапна методика (установочно-рефлексійний, виконавсько-мобілізаційний, наукопичувальний, образно-інтерпретаційний етапи) оснований на запровадженні педагогічних умов, які можуть бути застосовані як в лекційних курсах з проблем методики викладання гри на фортепіано, так і в межах індивідуальних занять, різних видів ансамблевого музикування. Доцільними до студентоцентрованого навчання та розвитку індивідуальної траєкторії є такі методи, як: оцінювання запису власного виконання творів, їх порівняння з якісними еталонами виконання; вправи на відчуття фортепіанної клавіатури під час виконання різних фактур; створення банку виконавських фактурно-стильових еталонів-образів; побудова функціональної ментальної карти засобів виразності художнього образу. Отримані результати мають істотне значення для галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка».

Здобувачка має 7 публікацій за темою дисертації, з яких 3 статті в наукових фахових виданнях України, 4 публікації апробаційного характеру. Вимоги пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії) дотримано.

1. Ван, Чень. (2023). Сутність фактурно-стильових умінь майбутніх викладачів фортепіано та критерії їх оцінювання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 10 (134). С. 260–276. <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/01/ван-чень.pdf>
2. Ван, Чень, Реброва, О. Є. (2024). Методологія дослідження і формування фактурно-стильових виконавських умінь студента-піаніста. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 2 (5). С. 21–27. DOI: <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-2.4>
3. Ван Чень. (2024). Методичне забезпечення процесу формування фактурно-стильових виконавських умінь студентів-піаністів. *Південноукраїнські мистецькі студії*. 3 (6). С. 21–28. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-3.3>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. С. В. Шип, доктор мистецтвознавства, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», професор кафедри музичного мистецтва і хореографії – голова ради.
Зауважень немає.
2. Н. Г. Мозгальова, доктор педагогічних наук, професор, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, завідувач кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії – офіційний опонент.
Зауважень немає.
3. Т. І. Олійник, кандидат педагогічних наук, доцент, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, доцент кафедри інструментального виконавства – офіційний опонент.
4. А. М. Грінченко, кандидат педагогічних наук, доцент, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доцент кафедри музично-інструментальної підготовки – рецензент.
Зауважень немає.
5. І. М. Левицька, кандидат педагогічних наук, доцент, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського», доцент кафедри музично-інструментальної підготовки – рецензент.
Зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Ван Чень ступінь доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» зі спеціальності 014 Середня освіта. Музичне мистецтво.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Сергій ШИП

Відповідальна особа

Ірина КНЯЖЕВА